

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพการใช้ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนความต้องการและปัญหาในการใช้บริการของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้แล้วจะทำการศึกษาสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ฐานะชั้นปีและสาขาวิชาที่นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาเอกเป็นตัวแปรที่ทำให้นิสิตมีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด ความถี่ในการใช้ห้องสมุด การใช้บริการต่าง ๆ แตกต่างกัน ตลอดจนศึกษาว่านิสิตส่วนมากต้องการในบริการยืมหนังสือ และต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาในการให้บริการห้องสมุดของนิสิต คือ การค้นหาสิ่งที่ต้องการไม่พบ ซึ่งมีส่วนทำให้นิสิตไม่เข้าใช้ห้องสมุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ และสัมภาษณ์บรรณารักษ์ เกี่ยวกับเรื่องห้องสมุด คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาเรื่องบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด ปรึกษาการให้บริการ จากสิ่งพิมพ์ และงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้แล้วยังศึกษาการแบ่งสาขาของสิ่งพิมพ์ตามระบบรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งจะใช้เป็นหลักในการกำหนดสาขาของสิ่งพิมพ์ในแบบสอบถาม

แบบสอบถามดังกล่าว (ภาคผนวก ข) ประกอบด้วยคำถาม 3 ประเภท คือ ประเภทกำหนดคำตอบให้ ประเภทตอบได้อย่างเสรี และประเภทลำดับชั้นการประมาณค่า โดยมีประเด็นที่ถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ฐานะชั้นปี และสาขาวิชาที่นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาเอก รวม 2 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพและความต้องการในการใช้ห้องสมุด ได้แก่ ความถี่ในการใช้ห้องสมุด สาเหตุที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด การใช้และ

ความต้องการในบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด รวมทั้งบริการที่นิสิตต้องการให้ห้องสมุดจัดเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากที่ห้องสมุดจัดอยู่ในปัจจุบัน รวม 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้บริการ และข้อเสนอแนะ รวม 2 ข้อ

การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถามนั้น ได้ทำตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. นำรายชื่อนิสิตส่วนที่มีได้คัดเลือกไว้ใช้ศึกษามาคัดเลือกด้วยวิธีสุ่มแบบจับฉลากใน อัตราส่วนร้อยละ 5 จึงประกอบด้วยนิสิตฐานะชั้นปีละ 6 คน รวมเป็น 24 คน
2. นำแบบสอบถามไปแจกให้กับนิสิตทั้ง 24 คนดังกล่าว โดยมีประธานกรรมการ นิสิตคณะอักษรศาสตร์เป็นผู้ประสานงาน
3. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาจำนวน 21 ชุด มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากขึ้น ก่อนนำไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จากนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งหมดซึ่งลงทะเบียนเรียน ในปีการศึกษา 2529 ได้แก่ นิสิตฐานะชั้นปีที่ 1 จำนวน 240 คน นิสิตฐานะชั้นปีที่ 2 จำนวน 221 คน นิสิตฐานะชั้นปีที่ 3 จำนวน 223 คน และนิสิตฐานะชั้นปีที่ 4 จำนวน 241 คน รวมเป็น 925 คน นั้น จะเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในอัตราส่วนร้อยละ 50 ของจำนวนนิสิตในแต่ละฐานะชั้นปี ด้วยวิธีสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) คือ เลือกจากทะเบียนรายชื่อนิสิตคนเว้นคน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจึง ประกอบด้วย นิสิตฐานะชั้นปีที่ 1 จำนวน 120 คน นิสิตฐานะชั้นปีที่ 2 จำนวน 111 คน นิสิตฐานะชั้นปีที่ 3 จำนวน 112 คน และนิสิตฐานะชั้นปีที่ 4 จำนวน 121 คน รวมเป็น 464 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่แก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์แล้ว ได้นำมาแจกกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้ โดยได้รับความร่วมมือจากกรรมการนิสิตคณะอักษรศาสตร์ส่วนหนึ่ง และแจกด้วยตนเองส่วนหนึ่ง

ในระหว่างวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ถึง 6 มีนาคม พ.ศ. 2530 ทั้งนี้ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 413 ฉบับ หรือร้อยละ 89.01

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้วจึงลงรหัสคำตอบในแต่ละข้อให้เป็นตัวเลข โดยบันทึกไว้ในช่องด้านขวามือของแบบสอบถาม ต่อจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วดังกล่าวกรอกลงในแบบฟอร์มการลงรหัสทั่วไป (General Coding Form) ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูลเพื่อส่งไปบันทึกข้อมูลลงเทปแม่เหล็ก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences-SPSS) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์และสมมติฐานนั้น ได้แก่

1. ศึกษาสภาพการใช้ห้องสมุดของนิสิตตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ 1-8 และนำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ศึกษาความต้องการในการใช้บริการต่าง ๆ ของนิสิต รวมทั้งบริการที่นิสิตต้องการให้ห้องสมุดจัดเพิ่มขึ้นตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 โดยได้ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ 6-9 และวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการใช้บริการของนิสิตตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 ซึ่งได้ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ 10 และนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. การทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2 ที่ว่า ฐานะชั้นปีและสาขาวิชาที่นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาเอก เป็นตัวแปรที่ทำให้มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด ความถี่ในการใช้ห้องสมุด การใช้บริการต่าง ๆ แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ 1-8 เพื่อนำมาหาค่าความแตกต่างในการใช้ห้องสมุดของนิสิตแต่ละฐานะชั้นปีและแต่ละสาขาวิชาที่นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาเอก โดยหาค่าไคสแควร์ และค่าเอฟ สำหรับการหาค่าเอฟนั้น หาก

พบว่ารายการใดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ด้วย

5. การทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า นิสิตส่วนมากมีความต้องการในบริการยืมหนังสือ นั้น ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ 6 และวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

6. การทดสอบสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า นิสิตส่วนมากมีความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ 9 และวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

7. การทดสอบสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า ปัญหาสำคัญในการใช้บริการห้องสมุดของนิสิต คือ การค้นหาสิ่งที่ต้องการไม่พบ ซึ่งมีส่วนทำให้นิสิตไม่เข้าใช้ห้องสมุด ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อ 4 และวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

เมื่อคำนวณหาค่าต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว จึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและแผนภูมิ สำหรับผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะแปลความโดยใช้ลำดับขั้นการประมาณค่า ดังนี้คือ

4.6-5.0	หมายถึง	มากที่สุด	(มส)
3.6-4.5	หมายถึง	มาก	(ม)
2.6-3.5	หมายถึง	ปานกลาง	(ป)
1.6-2.5	หมายถึง	น้อย	(น)
0-1.5	หมายถึง	น้อยที่สุด	(นส)

ต่อจากนั้นจึงเรียบเรียง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ